

Z přátelských kruhů

DOPIS Z ČECH

KATOVICE, Čechy. — Ctěný red.! Největší údiv způsobil zde grafon. Zde jest vystaven skoro v každém hostinci jako "slot machine" a za dva krejčary může mít každý muziku. Jsou to tak zvané "Victor" grafofony. Byl jsem přítomen hraní jich v několika různých hostincích a shledal jsem, že nemají ten jasný zvuk jako ony ve Spojených Státech. Domařím se, že americké firmy posílají do Evropy jen ty ohebné, jež tam prodávají za sníženou cenu. Grafon tak stojí tam samotný bez plátů neb talířů nejmeně \$20, zde však ho dostanou za 20 až 30 zlatých a to s 15 až 20 pláty bez doplátku. Pomalu již budou zde kupovat vše americké, ježto "americké" považují vždy za nejlepší. Také zde již prodávají papír na mouchy tak zvaný "tangle foot."

Maje někdy pokdy, potuluji se po okolí a konám vycházky až dvě neb tři hodiny trvajících. Jednoukrát zavedla mne náhoda do Krašovic u Blatné do rodného statku p. Tomáše Čapka, právníka v New Yorku, jakož i pp. Jos. V. a M. Čapka v Clevelandu. I ten český venkov se již trochu pozměnil. Místo došků a šindele vše jest kryto taškami, stavení jsou častěji bílá a česká vesnička vypadá z dále velice úhledně. Ale jinak jsou to tytéž jako bývaly před lety. Uličky neb cesty jsou po většině křivolaké a někdy i neschůdné. Malé děti pouze v kóšilkách lze spatřit všude, na dvoře i na návsi, starší pak, od tří do čtyř let, dostanou již o něco více munduru, holka totiž, jak se samo sebou rozumí, sukni a kluk kalhoty ventilační, jež se zapínají v zadu, ale z pravidla zřídka kdy bývají zapnuty, tak že z nich obyčejně vykukuje obligátní "šnuptychl", opatřený mnohdy zvláštním kolorem. Děti šty vzdor chatrnému a nedostatečnému obleku a někdy i skrovné stravě vypadají většinou velice zdravě a nemoc je u nich věcí téměř neznámou. Jakmile dosáhnou 5 let, již je matka svěří péči jich sestry neb bratra, kteříž jsou třeba jen o rok starší, aby ona sama nebyla v práci vyrušována. Zde si většina žen skutečně perné zaslouží toho chleba ve zdejším, obzvláště ve žních práce její předčí nad mužovu. Mnohá žena dělá na poli vše: oře, vláčí, rozstává obilí, seče kosou atd. Kde té slyš k tomu naběhou, nemohu opravdu pochopit. Než i ty děti vykonávají ta práci přesahující někdy jich síly a viděl jsem děvče as 15leté, které neslo větší náši trávy než bylo samo. Žasl jsem nad tím skutečně a pochybuji velice, že bych to já sám tak daleko mohl donést, ať právě nejsem ani tak malý ani tak slabý. Viděl jsem též chlapce as 14 neb 15 roků starého, vezoucího na trakaři tele do města, as hodinu a půl vzdáleného, kterýž, byv konečně znaven stálým zmiřtáním se telet, sedl si na cestě a plakal. Někteří rodiče zde nemají skutečně citu pro své děti, jež jsou hned od útlého mládí svého přidržovány k práci. Někteří mužové svěří veškeré práce ženě a dětem a sami dřepí v hospodě. On sice v hostinci mnoho neutratí, ježto mnohý srká dvě neb tři sklenice celé pádne, ale vzdor tomu pfece jen hospodářství své velice zanedbává. Hraní v karty zde jaksi přestává, zároveň i hra v kuželky. Proti čemu ženy hospodářů po dlouhá léta marně bojovaly, toho

docílilo lošské krupobití. Kuželky a karty byly dříve na pořádku každou neděli, avšak od osudného toho dne ztratili milovníci sportů těch myšlenky své jak na hraní karet, tak i na jiné hry a vůbec tomu jaksi odvykali. Zvyk jest druhá přirozenost a nedá se vyhojit lež jen zvláštní náhodou. Jak mi jeden hostinský sdělil, nebylo na kuželku jeho hráno od krupobití onoho, ač hosty své k tomu vybílel. Manželka bývalého sedláka, jenž přišel karbanem o statek, litovala velice, že krupobití to nepřišlo alespoň o 20 let dříve, ježto by prý nikdy nebyli dospěli tak bídných konců.

Noviny zdejší jsou přeplněny zprávami o bídě, nouzi a nedostatku, ale já mohu upřímně říci, že ve skutečnosti žádné bídě zde nepozorují, a je-li snad opravdu jaké, tedy ji zdejší lid zakrývá. Muziky jsou pořádné jako jiná léta, všeliké slavnosti též tak a dle statistik prodává se piva čím dále tím více. Pokud se týče slavností, následuje jedna za druhou a lid na ně jezdí daleko. Pak prý je bída! K smíchu! Vždyť na plakátech, zvoucích ku slavnosti odhalení pomníku Kubaty na Blatech (dne 21. srpna t. r.), jest vyznačeno tučným písmem, že mimo jiné pro občerstvení obecnstva bylo zřízeno slavnostním výběrem 20 "bárů" čili náleven (a zdali se nemýlím, bylo jich ještě více). Ostatně ty slavnosti jsou kolikráte více ku škodě Čechů jak hmotně tak i mravní, nežli k prospěchu. Když jsem jel z Chebu domů, přisedl ke mně během jízdy Čech s rodinou, kterýž jel z Karlových Varů do Budějovic na pohřeb svého otce. Byl zaměstnáním železniční strojník. Za rozmluvy přišli jsme též na ohrožené území. Ptal jsem se ho ohledně stavu Čechů v něm a on odvětil mi takto: "V každém městě, ať českém neb německém, máte neurvalce. Srovnáváme-li Němci s Čechy se stránky obchodní aneb řemeslnické, nutno doznati, že má Čech tu dobrou vlastnost, že jest vytrvalý a pracovitý a že vždyť jaksi předčí; ať již v obchodě aneb v jakémkoli jiném povolání nad domýšlivého Němce. Boj ten národnostní není nic jiného než závist německých živnostníků. Dokud se Češi spokojili jen s těžkou nádenickou prací, bylo vše dobře, ale jakmile se pustili do řemesel a maloobchodu (do velkoobchodu a velkopřemyslu se Čechové obávají dosud jít) a předstihli někdy i vytláčili pobodlnějšího Němce, byl oheň na střeše a to byl právě počátek svárů. Někteří, nechtějící se sami pustit do potýček, popudili ty neurvalce a kralval dle přiležitosti byl hotov. Kdyby Čechové dělali pozvolnou, tichou, tak zvanou krtčí národní práci a nedráždili některé domýšlivé Němce svými průvody a slavnostmi, kteréž beztoho nepřinesou mnoho užitku, spíše ztrátu peněz bezúčelně vyhozených, docílili mnohem větších a důležitých výsledků. A co se týče toho pronásledování, tu ovšem není divu, že někdy vykypí v člověku žluč, ale nemyslete si, že jsou Češi snad andělé. Někdy přivodí si to svou povahou sami a pak trpí druh s druhem. Němec, i ten zuřivý, vždy dá přednost řádnému a spolehlivému Čechu před Němcem a naopak zase, Čech by vždy přijal Němce, který jest řádný, raději, než nesprávného a nespovědomitého Čecha. Vlastenectví Němců jde až potud, pokud nejde o jich kapsu a vzdor všemu Čechů

v německých městech stále přibývá a česká děvčata v městech těch obdrží vždy snadněji práci navzdor všem agitacím. Němky, může li obdržeti zboží laciněji u Čecha, pfece všechny domluvy k Němci nejde." Prozatím končím. S pozdravem váš V. J. Raba.

CLARKSON, NEB., 21. zář. — Ct. redakce a čtenáři tohoto listu! Opět se chápu pera, abych napsal nějakou tu zprávu z našeho okolí. Pravda ovšem, že týdenní zprávy psáti nebudu, neboť od toho jest jiný zpravodaj. Pokud se týče počasí, to je dosti ucházející, jen že mnohý již kouká, aby přišel šikovný mráz, tak aby se mohla loupit korna, kteréž bude dosti obstojně, ale pfece ne tolik, jak se zdálo, když byla v květu. Korny v zimní orbě jsou až ty nejlepší a také budou dříve suché, tak že se budou moci dosti brzo loupit.

Také si musím smociť do té politiky. Jak je každému známo, bude se letos volit president. To však není žádný špás. Demokratická strana topí Rooseveltovi a republikánská zase Parkerovi. O tomto dříve nikdo nic nevěděl a teprve nyní, když má být volen, sype se to na něj se všech stran a třeba by byl včera teprve s nebe spadl, pfece nic platno. Jen hol Zrovna tak bylo tomu loni zde, když se volil okresní školozorce. To také nebyl žádný špás, jak někteří naši krajané přikládali na oheň panu Svobodovi ze Schuyler. Uvedu o tom tento případ. V den volby byl jsem ve městě a slyšel jsem jednoho krajana, když pravil, že pan Svoboda učil školu v Prague, Saunders Co., pouze šest měsíců, načež prý byl propuštěn, což jest ovšem nanejvýš drzá lež. Ostatně rád bych věděl, kdo může o panu Svobodovi říci více: zdali já, který jsem k němu chodil do školy po tři roky, anebo člověk, který neví, kde město Praha je. Ale jest to jen bledá závist. Takovému člověku se asi ulehčí, když si trochu zalže, třeba se tím druhého pomáhal ničít. Taková prauje ve světě spravedlnost a bude panovati na věky. Nemůž se tudíž nikdo divit, že když se přikládá se všech stran na jednoho, jako na p. pana Svobodu, že musí padnout. S pozdravem na všechny čtenáře tohoto listu W. V. Plaček.

WESTON, NEB. — Ct. red.! Mnozí se mne táží, proč by prý nedopisují. Nuže, každé "proč" má své "proto" a tak se to má i se mnou. Jak mnohým jest známo, chovám pravou ruku již déle pěti měsíců a ač stále vyhledávám pomoc lékařské, jest to skoro pořád stejné. Jest mně to mrzuté, když mám něco dělat a nemohu a poručit není komu, ježto děti zachovávají pečlivě příkázání, které praví: "Opustíš otce i matku svou a přidržíš se manželky své!" Příkázání toto se zde velmi pilně zachovává. Ondyno jsem pravil jedné babičce, již 94 roky staré: "Milá babičko, vy musíte mít velmi malý výměnek." "Proč?" otázala se mne. "Proto že máte dlouhý věk. Kdybyste měla velké děti a velký výměnek, byly by vám již dávno přály šťastného skonání, což by vás zajisté trápilo a věk váš zkrátilo." Staženku polily slzy, hned jsem jí ale rozesmál, pravě, že má hodné děti, jen kdyby nechodily na přednášky toho zpropadeného Išky. Jablko, které jest vyhozeno přes plot, není dobré. Co vy o tom soudíte? Já soudím o tom rozličně, to se ale nedá mluvit. On má své přívržence a člověk, když nikomu neškodí, musí se nechat na pokoji. Hádky náboženské byly naší zkárou jak na duši tak na těle a výsledek jich byl, že se plazíme pod břemenem, uvaleným na nás necitelnou vládou. Co nám Čechům přinesly neblahé ony hádky náboženské, to ví již každý

a proto by bylo maražm o tom se rozepisovat. Nedá se upříti, že přednášky Dra. Išky působí mezi krajany mnoho zlé krve. Hádky jsou na denním pořádku a krajané rozvadění hádají se až do prance. Člověk, který hledá dobrou cestu, nemůže se na ni ptáti člověka, který sám bloudí. Kdokoli věští, věř a zachovávej všecka příkázání církve své. Kdo jich nezachovává, sám sobě namlouvá a celý svět klmeš, že věští. Jsi pak podvodníkem a větším nepřitelem církve své nežli nevěrec, který otevřeně přiznává, že nevěrecem jest. Proti tomu se může církev tvář obhájit, ale proti tobě ne. To platí stejné o věřících katolických jako o věřících svobodomyšlných. Ramenáství jest ve všech případech zhoubným a jest povinností každého poctivého člověka, proti němu rázně vystoupiti. Až každý člověk přijde k tomu náhledu, že dovede veřejně říci, čím jest, bude s námi lépe. Pokrytectví a lícoměrnost a faleš ničí všechny poctivé zásady. Prozatím o tom dost.

Jak to dopadá s úrodou, to pozná každý hned, jakmile si vyjde mezi farmery. Každý se jen usmívá a to prozrazuje, že má nejlepší naději na dobrou sklizeň, která jest již většinou pojištěna. Jenom ještě 14 pohodlných dnů na kornu a i ta bude zabezpečena. — Nedbalova ovšem ne, ta by potřebovala pěkného času do vánoc. Lenochovi se zde málokdy dobře urodí. — Tak málo hluku v politické aréně nepamatuju. To je letos skutečně více řeči o Dr. Iškově nežli o budoucí presidentské volbě. Zvláště republikáné jsou letos klidni, neboť vědí, že to s nimi dobře dopadne a proto ať se strana druhá dře a stará. Ti demokraté mně přicházejí jako ty mé ruce. Levice zastává pravici, ale spíše bych zatloukl pravou rukou hřebík hadrem než levou kladivem. Není v ní síly, jest jen pomocná pravice. A tak to dopadá i s těmi demokraty, jenom tak zlobit. Já myslím, že lid poznal, že ty polévkové nalivárny dozrávají patrně nezdar vlády demokratické. V úctě Jos. Kastl.

ČEŠI V AMERICE.

Krajan navržen do důležitého úřadu. Minulé soboty konala se okr. demokratická konvence v La Crosse, Wis., v níž za klerka krajského soudu jmenován byl krajan E. Hodouš z La Crosse.

Krajanek přijela za nevěrným mužem. V Chicagu policejní poručík Ptáček, velitel canalportské policejní stanice, sťeží pečlivě ptáčka, který ulítí prý z útulné klíčky a zanechal tam po sobě toužící manželku. — Dnes však jest již v kleci zase, arci že v kleci méně příjemné, silnými mřížemi obražené a místo láskyplných očí drahé ženušky sťeží jej a opatrují bystré zraky canalportských policistů. Jest to jistý Josef Šmakal, malíř písma, který prý, jak alespoň manželka jeho praví, opustil ji v Praze před rokem a ulítl. Aby snad se mu na dalekém putování nestýskalo, vzal prý s sebou společníci a sice jistou paní Boženu Němcovou, kteráž také prý zanechala v Praze nesmírně po ní toužícího manžela. Mezitím, co byla v královské Praze šňáňka po uprchlých, ujížděli tito plnou parou do země zaslíbené—Ameriky. Přijeli do Chicaga, a tu se domnívali býti v úplném bezpečí. Jakž by také ne, vždyť je to hrůzná mil — z Chicaga do Prahy! Ano, kdyby nebylo telegrafů, rychlovlaků a parolodí. — Opuštěná ženuška v Praze dověděla se nějakým způsobem, že ulétnuvší mužiček nalézá se v Chicagu. Trvalo to rok, nežli se o něm dozvěděla, ale proto pfece stejné po něm toužila, jako ten první den po jeho zmizení. A

nezalekla ji tedy daleká cesta po zemi a ještě delší po moři, na perutích touhy vydala se na cestu, a tak ocitila se před několika dny v Chicagu. A za těchto několik dnů podařilo se jí naléztí byt svého manžela. — Týž ubytoval se v č. 757 Loomis ulice. Nešla k němu, avšak posílala k němu posla lásky vášnivě, policajta Turka a ten odevzdal mu dopis milostný, který by byl Šmakal raději neviděl a který mu hrozně "nešmakoval". — Byl to totiž zatýkač, který již na něho odpisábla jeho drahá polovička a kterým chudáčka viní z opuštěnosti a cizoložství. A koho jednou Turka s podobným dopisem navštíví, od toho se již nehne, dokud jej na patičné místo neodvede. Tak také pan Šmakal musil jíti s Turkem a pečlivě byl uzavřen v jedné z canalportských klecí. Šmakal i Božena Němcová dání byli pod záruku \$800 — každý a nemohouce ji složití, byli odvedeni do okresního vězení.

Nesvědomitost amer. podnikatelů. K advokátovi p. Čapkovi v New Yorku přišli si stěžovat tři čeští trpaslíci, že jejich zaměstnavatelé porušili smlouvu s nimi uzavřenou. Jsou to Rudolf Tonkan z Mladé Boleslavi, Frant. Konrád z Prahy a Frant. Řeřicha z Hudlic. Jsou zaměstnáni jako "parádní hasiči v trpasličím městě" v Dreamlandě, v Coney Islandu, kam se nechali naverbovat za \$8 měsíčně se stravou. Nyní, po 4 měsících službě, chtějí je manažeré propustit a poslat do Čech ač s nimi uzavřeli smlouvu na 6 měsíců, počínaje 15. květnem. Konrád je z malých těchto lidí nejstarší — 29 let — Řeřicha, který je navléknut do uniformy námořnické, je nejmenší — pouze jen 49 palců. Do zajímavé této družiny patří též sl. Antonie Konrádova, která je ještě menší nežli Řeřicha. Prodává v Midget City v Dreamlandě cukrovinky. Pátý trpaslík, Karel Markl, rozený v Ústí nad Labem, dopálil se před nějakým časem na Coney Island a pustil se na světovou výstavu do St. Louisu, kde prý zdvihá činky 280 liber těžké (!) Všichni tito čeští trpaslíci jsou bystří, čiperní hoši, zvláště Řeřicha, o němž pan Hosnedl poznamenal: "Ten je z nich ze všech nejvykutálenější." Tento kompliment se Řeřichovi líbil, neboť si samolibě zakroužil ohromný knír pod nosem a šelmovsky se usmál.

Dr. C. Rosewater

..ČESKÝ LÉKAŘ..

Úřadovna: 222 "Bee Building"

Úřední hodiny: Od 11 do 12 dopol.
Od 2 do 5
Od 5:30 do 6 odp.
V neděli od 10 do 12 dopol.

Tel. v úřadovně 504. — Tel. v bytu 1217

Bydlí:—Číslo 2417 Jones ulice,
Zvláštní pozornost v nuže se ženám
mnohem a ranhojičství.

Josef Kavan,

pozemkový a pojišťující jednatel.
2709 již. 19. ulice.

Prodává loty, v Omaze i v 80. Omaze, pozemky astrové a farmy v pobliží Omahy i ve státě a pojištění opatří vám u těch nejlepších firm při cenách nejnižších. Též zabývá se vyhotovováním abstraktů.

Obraťte se s důvěrou n něho a bude vám spravedlivě posl uženo.

Česká lékárna a pošta Brejle

a pouzdra na 25c, 35c, atd.

Též poštou po písemním prozkoumání zraku.

Další písemně

HMYZOBJICE—Jednoduchý a jistý prostředek k vyhubení všeho hmyzu.....20c

